

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Anna Koskela, Emmalotta Kronholm

Sairaanhoidajatutkinnon opinnäytetöiden analysointi

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoidotyön tutkinto-ohjelma

Sairaanhoidaja (AMK)

Opinnäytetyö

21.10.2020

Tekijät Otsikko	Anna Koskela, Emmalotta Kronholm Sairaanhoitajatutkinnon opinnäytetöiden analysointi
Sivumäärä Aika	16 sivua 21.10.2020
Tutkinto	Sairaanhoitaja (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Sairaanhoitotyön tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Hoitotyö
Ohjaaja	Liisa Montin, TtT, lehtori, sh
<p>Sairaanhoitaja on laillistettu ammattihenkilö Suomessa. Ammatissa toimimiseen oikeuttaa ammattikorkeakoulussa suoritettu tutkinto sekä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta anottu myönteinen päätös. Koulutuksen suunniteltu kesto on 3,5 vuotta ja laajuus 210 opintopistettä. Opinnäytetyö muodostaa tästä 15 opintopistettä ja sen tavoitteena on valmistaa opiskelijaa työelämälähtöiseen, tutkittuun tietoon ja näyttöön perustuvaan kehittämistyöskentelyyn. Koulutukseen sisältyy sekä teoreettista että kliinistä opetusta niin oppilaitoksessa kuin käytännön työelämässä.</p> <p>Tässä opinnäytetyössä käytetty menetelmä on kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Työn tarkoituksena oli kuvailla valitun ajanjakson aikana Metropolia Ammattikorkeakoulussa julkaistuja sairaanhoitotyön opinnäytetöitä ja niissä käytettyjä menetelmiä. Aineisto on kerätty Theseus-verkkopalvelusta. Aineisto on rajattu ajalle 1.7.2018-31.12.2019 ja töistä on valittu mukaan suomen- ja englanninkieliset sairaanhoitotyön opinnäytetyöt, joissa vähintään yksi tekijä suuntautuu sairaanhoitajaksi. Annetut ehdot täyttäviä opinnäytetöitä valikoitui tähän työhön analysoitavaksi 155 kappaletta.</p> <p>Suurin osa töistä on kirjallisuuskatsauksia. Seuraavaksi käytetyimmät menetelmät ovat laadullinen ja toiminnallinen tai kehitystyö. Vähäisessä määrässä töitä on käytetty määrällistä menetelmää. Tulokset on kuvailtu käyttäen frekvenssejä ja prosenttiosuuksia. Eettisyys ja luotettavuus on huomioitu työskentelyn kaikissa vaiheissa. Tavoitteena on hyödyntää saatua tietoa Metropolia ammattikorkeakoulun opinnäytetyön kehittämisprosessissa.</p> <p>Suomessa valmistuneiden sairaanhoitajien opinnäytetöiden tarkastelua ei ole vastaavalla tavalla aiemmin tehty. Aiempaa tutkimustietoa löytyy aiheesta vähäisesti. Jatko työskentelyssä on mahdollista kiinnittää huomiota käytettyjen menetelmien määriin ja julkaistujen opinnäytetöiden aineiston jatko hyödyntämisen mahdollisuuksiin työelämässä. Myös opinnäytetyön prosessissa mukana olleita yhteistyökumppaneita voi ottaa lähempään tarkasteluun.</p>	
Avainsanat	Opinnäytetyö, sairaanhoitotyö, käytetty menetelmä; kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Authors Title	Anna Koskela, Emmalotta Kronholm The Analysis of Bachelor's Theses in Nursing Degree
Number of Pages Date	16 pages 21 October 2020
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing
Specialisation option	Nursing
Instructor	Liisa Montin, PhD, Senior Lecturer, RN
<p>National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) grants the right to practice as a licensed healthcare professional, such as Registered Nurse (RN), in Finland. The license is granted upon application and a nurse graduate diploma is required. Finnish Bachelor's Degree in Nursing requires 210 European Credit Transfer System Credits (ECTS) credits, and the intended duration of the studies is 3,5 years. A Bachelor's thesis of 15 ECTS credits is included in the studies, as well as theoretical studies and supervised clinical practice. Thesis promotes the use of research and evidence-based practice in nursing, as well as acts as an opportunity for working life collaboration and development.</p> <p>The purpose of this thesis was to describe the methods used in nursing students' Bachelor's Theses. We conducted the report as a descriptive literature review and gathered the data from Open Repository Theseus for theses of the Universities of Applied Sciences. We included theses from the given time period from July 2018 to December 2019. At least one of the thesis authors was required to be a nursing student. Altogether 155 theses were included in this report. We described the results using descriptive statistical methods.</p> <p>We found that majority of the theses were implemented as descriptive literature reviews. Qualitative approach and developmental projects were second most common methods, leaving quantitative approach to be the least frequently used approach. There is little prior research on the methods used in nursing students Bachelor's theses. No equivalent study has been conducted in Finland. Taking into consideration the perspective of thesis being a link between Universities of Applied Sciences and working life, we would suggest further studies on how to make further use of the methods used in the theses in professional environments. This report may also point out an opportunity to take a closer look on the professional participants in functional final projects.</p>	
Keywords	Bachelor's Thesis, Nursing, Research Method; Descriptive Literature Review

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Sairaanhoidotyön tutkinnon opinnäytetyössä käytettävät menetelmät ja aikaisempi tutkimustieto	2
2.1	Eri menetelmien kuvaus	2
2.2	Aikaisempi tutkimustieto	3
3	Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	4
4	Opinnäytetyön toteutus	4
4.1	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus aineistonkeruumenetelmänä	4
4.2	Aineistonkeruu	5
4.3	Aineiston analyysi	5
5	Tulokset	6
5.1	Aineiston kuvailu	6
5.2	Aineiston luokittelu käytettyjen menetelmien perusteella	6
6	Pohdinta	8
6.1	Tulosten tarkastelu	8
6.2	Eettisyyden pohdinta	9
6.3	Luotettavuuden pohdinta	9
6.4	Tulosten hyödyntäminen ja jatkotyöskentely	10
	Lähteet	11

1 Johdanto

Sairaanhoitotyön tutkinnon Suomessa suorittanut henkilö on sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta haetulla päätöksellä oikeutettu harjoittamaan laillistetun ammattihenkilön ammattia sairaanhoitajana Suomessa (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994 §5). Sairaanhoitajan tutkintoon johtavan koulutuksen tulee sisältää sekä teoreettista että kliinistä opetusta (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY ammattipätevyyden tunnustamisesta liite V V.2). Koulutuksen keston tulee olla vähintään kolme vuotta tai sisältää 4600 opetustuntia, jossa tulee olla teoreettisia opintoja vähintään kolmasosa ja kliinisiä opintoja vähintään puolet (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY ammattipätevyyden tunnustamisesta 31 artikla).

Laki määrittelee ammattikorkeakoulun tehtäväksi tukea opiskelijan ammatillista kasvua perustuen työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimuksen lähtökohtiin. Ammattikorkeakoululla on myös velvollisuus kehittää ammattikorkeakouluopetusta ja työelämää, edistää aluekehitystä ja uudistaa elinkeinorakennetta soveltavan tutkimustoiminnan menetelmin. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 § 4.) Opinnäytetyö täyttää osaltaan nämä velvoitteet.

Sairaanhoitotyön koulutusohjelmasta valmistui sairaanhoitajaksi 3507 henkilöä Suomessa vuonna 2018. Näistä 222 henkilöä valmistui Metropolia Ammattikorkeakoulusta. Koulutusta tarjosi yhteensä 21 ammattikorkeakoulua. (Opetushallinnon tilastopalvelu.) Sairaanhoitajan sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto muodostuu 210 opintopisteestä (Metropolia). Opintojen kesto on 3,5 vuotta (Metropolia 2016). Opintoihin sisältyy sekä teoreettisia opintoja kuten anatomia, lääkehoito ja eri potilasryhmien hoitotyö, että käytännön ohjattua harjoittelua aidoissa hoitotyön toimintaympäristöissä. Opintojen aikana tehdään myös opinnäytetyö, monialainen innovaatioprojekti, ja perehdytään muun muassa johtamiseen ja yrittäjyyteen sekä tutkimus- ja kehitystyön menetelmiin. (Metropolia 2020.)

Opinnäytetyö on laajuudeltaan 15 opintopistettä ja muodostuu kolmesta viiden opintopisteen opintojaksosta, joita ovat opinnäytetyön suunnittelu, opinnäytetyön toteutus sekä opinnäytetyön raportointi, hyödyntäminen ja kypsyysnäyte. Opetussuunnitelmassa opinnäytetyö on ajoitettu opintojen loppuvaiheeseen,

kolmannelle lukuvuodelle, ja sen katsotaan olevan osa viimeisen vaiheen opintoja ennen valmistumista. Opinnäytetyön tavoitteena on valmistaa opiskelijaa työelämälähtöiseen, tutkittuun tietoon ja näyttöön perustuvaan kehittämistyöskentelyyn. (Metropolia 2020.) Tässä työssä kuvaillaan Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitotyön opinnäytetöitä käytetyn menetelmän mukaan.

2 Sairaanhoitotyön tutkinnon opinnäytetyössä käytettävät menetelmät ja aikaisempi tutkimustieto

2.1 Eri menetelmien kuvaus

Toiminnallinen menetelmä opinnäytetyössä pyrkii ohjeistamaan tai järjestämään tehokkaammaksi jotakin ilmiötä tai asiaa työelämän käytännön toiminnassa ja on vaihtoehto tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Työ toteutetaan pääsääntöisesti yhteistyössä jonkin työelämän toimeksiantajan kanssa ja sen tavoite on vastata valitun kohderyhmän tarpeeseen parhaalla mahdollisella tavalla. Työn tuotoksena luodaan jokin konkreettinen tuote kuten ohjeistus, opas, portfolio tai tapahtuma sekä kirjallinen selvitys luodusta tuotteesta. (Vilka – Airaksinen 2003: 9–51.) Kehittämistyö tehdään pääsääntöisesti yhteistyönä työelämän osapuolen kanssa ja kehittämisen kohde muotoutuu työelämän tarpeesta. Prosessia ohjaa ymmärrys kehittämiskohteesta, yhteistyö, vastuullisuus, kokonaisvaltainen tiedonhaku, innovatiivisuus, uuden luominen ja tiedon jakaminen muiden käytettäväksi. Prosessi voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen joita ovat suunnittelu, toteutus ja arviointi. (Ojasalo – Moilanen – Ritalahti 2014: 15–23.)

Laadullinen eli kvalitatiivinen menetelmä pyrkii tutkimaan ja kuvaamaan ihmisten asenteita, käyttäytymistä ja uskomuksia. Laadullista menetelmää käytetään tutkimusalueilla, joista ei ole juurikaan olemassa olevaa tietoa. Lähestymistapa sopii myös uuden näkökulman tuomiseen jo olemassa olevaan tietoon. Lisäksi menetelmää voidaan käyttää epäiltäessä tutkimustuloksia, käsitteen merkitystä, vakiintunutta tai aiemmin käytettyä menettelytapaa. Laadullisen menetelmän lähtökohdat voidaan jakaa kolmeen pääluokkaan, joita ovat kieli kommunikaationa tai kulttuurin muotona, säännönmukaisuuksien etsiminen ja merkityksien ymmärtäminen. (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2013: 66–67.)

Määrällinen eli kvantitatiivinen menetelmä mittaa muuttujia ja tarkastelee niiden välisiä yhteyksiä tilastollisia menetelmiä käyttämällä. Muuttujat voidaan jakaa riippumattomiin

(esim. ikä, sukupuoli), riippuviin (esim. tyytyväisyys hoitoon) tai väliin tuleviin muuttujiin, jotka selittävät kahden muuttujan välisen yhteyden. On useita tapoja luokitella määrällistä menetelmää. Tarkasteltaessa suhdetta aikaan luokitellaan sen perusteella, onko aineisto kerätty kerran (poikittaistutkimus) vai useammin (pitkittäistutkimus). Tarkoitus puolestaan voi olla kuvaileva, selvittävä, vertaileva tai ennustava. Kausaalinen menetelmä pyrkii selvittämään muuttujien välisiä syy-suhteita. Kuvailevaa menetelmää taas käytetään nykyisen tai pitkäaikaisen asiantilan toteamiseen. Muita luokitteluperusteita ovat otostyyppi, vaikuttavuuden arviointi ja kehittämisenäkökulma. Tietynlaisiin ongelmiin vastaamiseksi suositellaan määrällistä lähestymistapaa. Menetelmällä voidaan vastata kysymyksiin kuten miten paljon tiettyä ominaisuutta esiintyy tietyssä joukossa, minkä vuoksi tiettyä ilmiötä esiintyy tietyssä joukossa, millaista riippuvuutta ilmiöiden välillä esiintyy ja mitkä tekijät selittävät ilmiötä? (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2013: 55–60.)

Kirjallisuuskatsaustyyppejä hoitotieteessä ovat kuvaileva kirjallisuuskatsaus, systemaattinen kirjallisuuskatsaus sekä määrällinen meta-analyysi ja laadullinen metasynteesi. Kuvaileva eli narratiivinen kirjallisuuskatsaus pyrkii kokoamaan kattavasti yhteen ja kuvailemaan aiemmin tehtyä tieteellistä tutkimusta valitusta aiheesta (Suhonen – Axelin – Stolt 2016: 8–9.) Sen vaiheita ovat laajan tai rajatun tutkimuskysymyksen muodostaminen, aineiston kerääminen, aineistolähtöisen kuvailun luominen sekä kuvailun tuloksen analysointi (Suhonen ym. 2016: 9; Kangasniemi ym. 2013: 294), jotka lomittuvat keskenään koko työskentelyprosessin ajan (Kangasniemi ym. 2013: 294). Valitun aineiston tulee vastata tutkimuskysymykseen sekä tarkentaa, jäsentää, kyseenalaistaa tai avata kysymystä. Laaja tutkimuskysymys antaa tilaa aiheen tarkastelulle monilta näkökannoilta, kun taas tarkasti rajattu kysymys ohjaa aiheen syvälliseen tarkasteluun. Aineistolähtöisyys ohjaa kuvailun luomista ja valittu aineisto ryhmitellään kokonaisuuksiksi sisällön mukaan. Luodun tuloksen analysointi lopussa muodostuu sisällöllisestä ja menetelmällisestä pohdinnasta sekä etiikan ja luotettavuuden arvioinnista. (Kangasniemi ym. 2013: 295–297.)

2.2 Aikaisempi tutkimustieto

Sairaanhoitajaopiskelijoiden opinnäytetöissä käytetyt menetelmät analysoitiin ja tulokset raportoitiin käyttäen kuvailevaa tilastollista menetelmää. Tutkimuksessa analysoiduista opinnäytetöistä valtaosa (75 %) oli toteutettu kirjallisuuskatsauksina, lähes viidesosa (18 %) laadullisella menetelmällä ja pieni osa (5 %) määrällisellä menetelmällä. Pienessä

osassa (2 %) töistä puuttui maininta käytetystä menetelmästä. Käytettyjen menetelmien lisäksi opinnäytetöistä analysoitiin myös käytetty aineistonkeruumenetelmä, tutkimusetiikan huomioiminen ja siihen viittaava lähteiden käyttö sekä aineiston laadun arviointi ja siinä käytetyt käsitteet. (Johansson – Silén 2018: 187–189.)

Suomessa on tutkittu hoitotieteen laitoksen opinnäytetöitä moniammatillisuuden aihepiiriin näkökulmasta. Tutkimuksen aineistona oli Suomen yliopistoissa toteutettuja hoitotieteen opinnäytetöitä, jotka käsittelivät moniammatillisen yhteistyön toteutumista. Moniammatillisuuden tuli olla tutkimuksen pääaihe tai siihen sisältyvä osa-alue. Moniammatillinen yhteistyö tuli myös olla mainittuna joko otsikossa tai tiivistelmässä. Työt valikoitiin vuosien 2000–2010 väliseltä ajanjaksolta ja lopulta tutkimukseen sisällytettiin 63 pro gradu–tutkielmaa, lisensiaatintutkimusta ja väitöskirjaa. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä. Moniammatillisen yhteistyön toteutumisen edellytykset luokiteltiin ylä- ja alakategorioihin. Yläkategorioita muodostui kaksi: yhteistyörakenteet ja yhteistyöprosessit. (Eloranta – Kuusela 2011: 5.)

3 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla Metropolia ammattikorkeakoulun sairaanhoitotyön opinnäytetöitä käytetyn menetelmän mukaan. Opinnäytetyön tavoitteena on hyödyntää saatua tietoa Metropolian opinnäytetyön kehittämisprosessissa. Tutkimuskysymyksenä oli mitä menetelmiä sairaanhoitotyön opinnäytetöissä on käytetty?

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus aineistonkeruumenetelmänä

Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa aineisto kerätään tieteellisistä digitaalisista tietokannoista tai alan julkaisuista. Menetelmä voidaan jakaa neljään vaiheeseen eli tutkimuskysymyksen muodostamiseen, aineiston valikointiin, aineiston kuvailuun ja tulosten tarkasteluun. Tutkimuskysymys muodostetaan ohjaamaan työskentelyprosessia. Aineisto valikoidaan ja kuvaillaan tutkimuskysymyksen osoittamalla tavalla. Keskeiset tulokset kootaan ja niitä tarkastellaan laajemmassa yhteydessä. Myös tulosten luotettavuus ja eettisyys ovat olennaisesti tarkastelun

kohteena. (Kangasniemi ym. 2013: 294–295) Tässä opinnäytetyössä sovellettiin kuvailevan kirjallisuuskatsauksen menetelmää. Aineisto rajattiin ja valikoitiin ammattikorkeakoulun, määritellyn ajanjakson ja tutkinnon mukaan vastaamaan tutkimuskysymykseen. Keruun jälkeen aineisto luokiteltiin opinnäytetyössä käytetyn menetelmän mukaan.

4.2 Aineistonkeruu

Theseus on verkkopalvelu, josta löytyy Suomessa toimivien ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut. Aineistoa voi hakea laajasti tai kohdentaa haku koskemaan yksittäistä ammattikorkeakoulua. Aineisto on kaikille avoin ja sitä on luvallista käyttää esimerkiksi tutkimus- ja kehitystoiminnassa. (Theseus 2020.) Tässä opinnäytetyössä aineisto kerättiin Theseus-verkkopalvelusta.

Aineisto rajattiin Theseuksessa Metropolian Ammattikorkeakoulun opinnäytetöihin puolentoista vuoden ajanjaksoon vuoden 2018 heinäkuun alusta vuoden 2019 loppuun. Aineistoon valituissa opinnäytetöissä koulutusohjelman tuli olla hoitotyö ja suuntautumisvaihtoehdon sairaanhoitajatutkinto. Mukaan valittiin suomen- ja englanninkieliset työt. Aineistoon sisällytettiin myös opinnäytetyöt, jotka oli toteutettu sairaanhoitajaopiskelijan ja toisesta tutkinto-ohjelmasta olevan opiskelijan välisenä yhteistyönä.

4.3 Aineiston analyysi

Käytettävää aineistoa rajatessa ja analysoitaessa tulee jatkuvasti huomioida aineistolähtöisyys ja valitun aineiston yhteys esitettyyn tutkimuskysymykseen (Kangasniemi ym. 2013: 295). Tässä työssä aineisto käytiin läpi, eriteltiin ja taulukoitiin käytetyn menetelmän mukaan. Vaihtoehtoja olivat toiminnallinen tai tutkimuksellinen (laadullinen tai määrällinen) opinnäytetyö sekä kirjallisuuskatsaus. Aineisto luokiteltiin vastaamaan tutkimuskysymykseen. Tulokset raportoitiin käyttäen kuvailevaa tilastollista menetelmää. Tulokset kuvailtiin käyttäen frekvenssejä ja prosenttiosuuksia.

5 Tulokset

5.1 Aineiston kuvailu

Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitajan tutkinto-ohjelmasta valmistuneiden opiskelijoiden opinnäytetöitä on julkaistu Theseus-verkkopalvelussa 155 kappaletta määritellyn ajanjakson aikana 1.7.2018-31.12.2019. Näistä 46 työtä on julkaistu syksyllä 2018 ja seuraavan vuoden julkaisuista 57 työtä ajoittuu kevääseen ja 52 syksyyn 2019. Valtaosa, 113 opinnäytetyötä, on toteutettu paritöinä. Yksilötöinä tehtyjä töitä on 26 ja kolmen henkilön ryhmätöitä on 16. Opinnäytetöistä 141 on suomenkielisiä ja 14 englanninkielisiä.

Suurin osa, 140 opinnäytetyötä, on tehty sairaanhoitajan tutkinto-ohjelman opiskelijoiden välisenä yhteistyönä. Vähäinen määrä, 15 opinnäytetyötä, on toteutettu sairaanhoitajatutkintoon suuntautuneen ja jonkin toisen hyvinvointi- ja terveysalan tutkintoon suuntautuneen opiskelijan välisenä yhteistyönä. Eri tutkintojen välillä toteutetuista töistä viisi on tehty yhdessä terveydenhoitajaksi suuntautuneen ja viisi kättilöksi suuntautuneen henkilön kanssa. Neljä töistä on toteutettu yhteistyössä ensihoitajaksi ja yksi geronomiksi suuntautuneen opiskelijan kanssa.

5.2 Aineiston luokittelu käytettyjen menetelmien perusteella

Opinnäytetöissä esiintyviä käytettyjä menetelmiä on neljä, joista edustetuin, 83 (54 %) opinnäytetyötä, on kirjallisuuskatsaus. Laadullista menetelmää on käytetty lähes neljäsosassa töistä 35 (23 %), kehitystyötä tai toiminnallista menetelmää lähes viidenosassa töistä 28 (18 %) ja määrällistä menetelmää vähäisessä määrässä töitä 9 (5 %). Käytetty menetelmä on suurimmassa osassa analysoiduista töistä ilmaistu selkeästi tiivistelmässä. Vähäisessä määrässä töitä menetelmä on ilmaistu tiivistelmässä epäselvästi ja töitä on luettu eteenpäin menetelmän selvittämiseksi. Kahdessa työssä menetelmä on määritelty kirjallisuuskatsaukseksi, vaikka työ on ollut toiminnallinen. Tässä työssä kyseiset opinnäytetyöt on luokiteltu toiminnallisiksi.

Taulukko 1. Aineiston luokittelu käytetyn menetelmän perusteella.

Käytetty menetelmä	Osuus frekvensseinä	Osuus prosentteina
Laadullinen	35	23 %
Määrällinen	9	5 %
Kirjallisuuskatsaus	83	54 %
Toiminnallinen/kehittämistyö	28	18 %
Yhteensä	155	100 %

Toiminnallisista töistä (n=28) suurin osa on tehty yhteistyössä työelämän tahon (n=12) tai ammattikorkeakoulun (n=9) kanssa. Suurimmassa osassa (n=11) työelämän tahon kanssa yhteistyössä tehdyistä töistä oli yhteistyökumppanina sairaanhoidon yksikkö. Toiminnallisista töistä osa (n=6) on tehty yhteistyössä kolmannen sektorin järjestöjen tai yhdistysten kanssa. Yksi työ (n=1) on toteutettu osana EU:n projektihanketta.

Taulukko 2. Toiminnallisten töiden luokittelu yhteistyökumppanin perusteella.

Yhteistyökumppani	Osuus frekvensseinä	Osuus toiminnallisista töistä prosentteina	Osuus koko aineistosta prosentteina
Työelämä	12	43 %	8 %
Metropolia Ammattikorkeakoulu	9	32 %	6 %
Kolmas sektori	6	21 %	4 %
Muu	1	4 %	<1 %

6 Pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu

Tämän työn ollessa osa laajempaa Metropolia Ammattikorkeakoulun opinnäytetyön kehittämisprosessia voidaan ajatella, että tilaamalla tämän opinnäytetyön Metropolia edistää ammattikorkeakouluopetuksen kehittämistä. Tämän opinnäytetyön tekeminen kasvatti kirjoittajien ymmärrystä tutkimus- ja kehittämistyön lähtökohdista ja prosessista. Työskentely loi pohjan osaamiselle, jota mahdollisissa jatko-opinnoissa voidaan kehittää.

Vastaavanlaista aineiston tarkastelua, joka keskittyy sairaanhoitajatutkinnon opinnäytetöissä käytettyjen menetelmien kuvailuun, ei ole Suomessa aiemmin tehty. Tästä syystä aiempaa tutkimustietoa aiheesta löytyy vähäisesti. Ruotsissa on tehty samankaltainen tutkimus sairaanhoitajaopiskelijoiden opinnäytetöistä. Suomessa hoitotieteellisiä opinnäytetöitä on käytetty tutkimusaineistona tutkittaessa moniammatillisen yhteistyön toteutumista.

Sairaanhoitotyöntutkinnon opinnäytetöitä tarkastelevassa tutkimuksessa edustetuin käytetty menetelmä on kirjallisuuskatsaus (75 %) ja toiseksi käytetyin menetelmä on laadullinen (18 %). Määrällisellä menetelmällä tehtyjen töiden määrä on vähäinen (5 %). (Johansson – Silén 2018: 189.) Tästä opinnäytetyöstä ja aiemmassa tutkimuksesta löytyy sekä yhteneviä että eriäviä tuloksia. Myös tässä työssä kirjallisuuskatsaus nousee edustetuimmaksi menetelmäksi. Yhtenevää on myös laadullisen menetelmän toiseksi edustetuin sija sekä määrällistä menetelmää käyttäneiden töiden vähäinen määrä.

Eriävää on kirjallisuuskatsausten osuudet analysoitujen töiden kokonaismäärästä. Kun aikaisemmassa tutkimuksessa kirjallisuuskatsausten osuus oli kolme neljäsosaa töistä (75 %) on tässä opinnäytetyössä niiden osuus reilu puolet (54 %). Silmiinpistävä ero on myös toiminnallisten töiden määrät. Aikaisemmassa tutkimuksessa toiminnallisia töitä ei ole edustettuna lainkaan (Johansson – Silén 2018: 189). Tässä opinnäytetyössä puolestaan lähes viidesosa aineiston analysoiduista hoitotyön opinnäytetöistä (18 %) on toteutettu toiminnallisena työnä tai kehittämistyönä.

6.2 Eettisyyden pohdinta

Hyvän tieteellisen käytännön ja eettisesti kantavan työskentelyn mukaisesti tutkimustyössä tulee noudattaa rehellisyyttä, huolellisuutta, tarkkuutta, avoimuutta ja vastuullisuutta koko työskentelyprosessin ajan. Toisten tutkijoiden julkaisuihin tulee viitata asianmukaisesti. Tieteellisen tutkimuksen ja sen tulosten voidaan odottaa olevan eettisesti hyväksyttäviä ja luotettavia ainoastaan hyvän tieteellisen käytännön toteutuessa. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012: 6.) Huolellinen taustatyö ja tarkka tutkimuskysymyksen näkökulman valinta vahvistavat eettisyyttä ja objektiivisuutta. Tulosten tarkasteluun sisältyy arviointi tutkimuksen eettisyydestä ja luotettavuudesta. (Kangasniemi ym. 2013: 297.)

Tässä työssä sovellettiin hyvän tieteellisen käytännön ohjeita noudattamalla rehellisyyttä, huolellisuutta, tarkkuutta, avoimuutta ja vastuullisuutta kaikessa työskentelyssä. Tutkimuskysymys muotoiltiin huolellisesti, jotta tulokset eivät vääristy ja valitun aineiston suhde tutkimuskysymykseen huomioitiin koko työskentelyprosessin ajan. Muiden tutkijoiden aikaisempiin julkaisuihin viitattiin asianmukaisesti. Työn tulokset kuvailtiin ja raportoitiin objektiivisesti.

Turnitin-ohjelma on automaattinen opiskelijoiden kirjallisten töiden digitaalinen plagiointitarkistustietokanta (Metropolia 2019). Ennen julkaisua tämän työn alkuperäisyys tarkastettiin Turnitin-ohjelmalla plagiointin välttämiseksi.

6.3 Luotettavuuden pohdinta

Valitun aineiston hakuprosessi ja rajauskriteerit on tapana tuoda esille opinnäytetyössä (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2013: 93). Työskentelyn vaiheiden ja toteutuksen yksityiskohtainen kuvaus ja toistettavuus vahvistavat työn luotettavuutta (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2009: 231–233). Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on aineistolähtöinen menetelmä, jolla pyritään kuvaamaan ja ymmärtämään ilmiötä. Menetelmän määrittäminen ja siihen perehtyminen ovat keskeisiä luotettavuutta ja luotettavuuden arviointia parantavia menetelmiä. (Kangasniemi ym. 2013: 298.) Tässä työssä perehdyttiin käytettyyn menetelmään ja huolehdittiin sen eri vaiheiden tarkoituksenmukaisesta toteutumisesta. Aineisto kerättiin luotettavasti ja huolellisesti määritetyillä rajauksilla. Keruussa huolehdittiin, että jokainen asetettuihin rajauksiin sisältyvä opinnäytetyö valittiin analysoitavaksi. Tämän turvaamiseksi kumpikin kirjoittaja kävi aineiston kokonaisuudessaan läpi tarkkuutta noudattaen. Tämän jälkeen aineisto

luokiteltiin tutkimuskysymykseen vastaten. Toteutuksen vaiheet kuvailtiin tarkasti, jotta työ on toistettavissa. Tulosten raportoinnissa noudatettiin rehellisyyttä, avoimuutta ja vastuullisuutta.

Theseus-verkkopalvelu on nykyään ensisijainen julkaisualusta, jonne opinnäytetyöt tallennetaan. Aikaisemmin opinnäytetyöt tallennettiin ammattikorkeakoulun kirjastoon painettuina versioina sähköisen tallentamisen sijasta. Tässä työssä analysoidut vuodet ajoittuvat verrattain tuoreeseen ajanjaksoon. Voidaan pitää todennäköisenä, että kaikki tai lähes kaikki tuona ajanjaksona julkaistuista Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitajien opinnäytetöistä sisältyvät tehtyyn analysointiin. Edellä mainittujen seikkojen voidaan katsoa lisäävän työn luotettavuutta.

Epäselvät ja ongelmalliset kohdat työskentelyn aikana ratkaistiin keskustelemalla kirjoittajien kesken sekä hyödyntämällä opinnäytetyön yksilö- ja ryhmäohjausta. Työn oikeanlaisen sisällön ja rakenteen varmistamiseksi oli mahdollisuus osallistua työpajoihin. Työpajoissa sai kysyä ja keskustella työn sisällöstä ja rakenteesta viestinnän asiantuntijoiden sekä muiden opinnäytetyön kirjoittajien kanssa.

6.4 Tulosten hyödyntäminen ja jatkotyöskentely

Tämän työn aineiston tuloksia tullaan hyödyntämään Metropolia Ammattikorkeakoulun sairaanhoitotyön opinnäytetöiden jatkotutkimuksessa. Ammattikorkeakoulun asema työelämäyhteistyön kehittäjänä luo mahdollisuuden tarkastella opinnäytetyön tuloksia kehittämisen näkökulmasta. Jatkotutkimuksessa aihetta voi lähestyä tarkastelemalla millaisten tahojen kanssa yhteistyössä toiminnalliset opinnäytetyöt on toteutettu ja miten ne palvelevat työelämäyhteistyötä. Määrällisen menetelmän käytön vähäisyyttä ja menetelmän hyödyntämistä kehittämiskohteiden havaitsemiseksi työelämässä olisi mahdollista ottaa lähempään tarkasteluun. Myös määrällisissä opinnäytetöissä käytetyt kyselylomakkeet voisivat olla käyttökelpoisia uudelleen hyödynnettäviksi.

Lähteet

Ammattikorkeakoululaki 932/2014. Annettu Helsingissä 14.11.2014.

Eloranta, Sini – Kuusela, Marja 2011. Moniammatillinen yhteistyö – katsaus suomalaisiin hoitotieteellisiin oppinäytetöihin. Tutkiva hoitotyö 9 (3). 4–3.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY ammattipätevyyden tunnustamisesta. Annettu 7.9.2005.

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Helsinki: Tammi.

Johansson, Linda – Silén, Marit 2018. Research methods in nursing students' Bachelor's theses in Sweden: A descriptive study. Nurse Education Today 66. 187–193.

Kangasniemi, Mari – Utriainen, Kati – Ahonen, Sanna-Mari – Pietilä, Anna-Maija – Jääskeläinen, Petri – Liikanen, Eeva 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. Hoitotiede 25 (4). 291–301.

Kankkunen, Päivi – Vehviläinen-Julkunen, Katri 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994. Annettu Helsingissä 28.6.1994.

Metropolia. Opetussuunnitelmat. Sairaanhoidotyön tutkinto-ohjelma. Verkkodokumentti. <<http://opinto-opas.metropolia.fi/index.php/fi/88094/fi/70320>>. Luettu 24.1.2020.

Metropolia 2016. Sairaanhoidtaja (AMK). Verkkodokumentti. <<https://www.metropolia.fi/haku/koulutustarjonta-nuoret-sosiaali-ja-terveysala/hoitotyosaairanhoidtaja/>>. Luettu 24.1.2020.

Metropolia 2019. Turnitin. Tietohallinto. Verkkodokumentti. <<https://wiki.metropolia.fi/display/tietohallinto/Turnitin>>. Luettu 29.2.2020.

Metropolia 2020. Opetussuunnitelmat. Sairaanhoidotyö. Verkkodokumentti. <<http://opinto-opas.metropolia.fi/fi/88094/fi/70320/SXO20K1/year/2019>>. Luettu 24.1.2020.

Ojasalo, Katri – Moilanen, Teemu – Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Opetushallinnon tilastopalvelu. Verkkodokumentti. <https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulujen%20utkinnot%20-%20amk.xlsb>. Luettu 25.1.2020.

Suhonen, Riitta – Axelin, Anna – Stolt, Minna 2016. Erilaiset kirjallisuuskatsaukset. Teoksessa Stolt, Minna – Axelin, Anna – Suhonen, Riitta (toim.). Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. 2. korjattu painos. Turku: Turun Yliopisto. 7–22.

Theseus 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut. Verkkodokumentti. <<https://www.theseus.fi/>>. Luettu 14.01.2020.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Verkkodokumentti. <https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf>. Luettu 25.1.2020.

Vilka, Hanna – Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.